

**Sølen
verneområde**styre

Postadresse
Postboks 987
2604 Lillehammer

Besøksadresse
Rendalen kommune
Bergset
2485 Rendalen

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 62 55 11 86
fminpost@fylkesmannen.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/solen>

Sølen verneområdestyre

Saksbehandler Hilde Nystuen

Vår ref. 2021/396 432.2

Deres ref.

Dato 13.01.2021

Sølen verneområdestyre - møteinnkalling 04.02.2021

Møtested: Forvaltningsknutepunktet
/digital via teams

Dato: 4. februar 2021

Dagsorden

Tid	
kl. 08:00- 09.30	Vedtaksaker (formell sakliste), orienteringsaker

Saksinnstilling og saksdokumenter er vedlagt. Eventuelt frafall meldes snarest til verneområdeforvalter, på tlf.nr: 90 12 33 02 eller epost: fmhehiny@fylkesmannen.no.

Rendalen, 30. januar 2021

Hilde Nystuen
Verneområdeforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Sakliste vedtaksmøte

ST-sak	Type sak	Arkivsak
1/2021	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste	
2/2021	Referatsaker – delegerte saker	
	Vedtaksaker	
3/2021	Sølen landskapsvernområde – søknad om dispensasjon for motorferdsel. Søker: Fjellheimen Leirskole	2020/13958
4/2021	Sølen landskapsvernområde – søknad om omlegging av Søndre Sølendalsveien ved Nysetra. Søker: Knut Erlend Hagen	2020/3093
5/2021	Sølen landskapsvernområde - søknad om fasadeendring på hytte ved utskifting av vinduer og et nytt vindu - Misterdalen - gnr/bnr 52/12. Søker: Einar Dale	2021/1034
6/2021	Sølen verneområde – Årsrapport 2020	2021/1312
7/2021	Orienteringssaker	
8/2021	Eventuelt	

Arkivsaksnr:

Saksbehandler: Hilde Nystuen

Dato:

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølven verneområde	2/2021	04.02.2020

Referatsaker – Delegerede saker

Referat saker og delegerede saker i perioden 03.12.2020 – 04.02.2021

Innstilling til vedtak:

Sølven verneområde tar de refererte sakene og delegerede sakene til etterretning

Referatsaker:

	Referatsaker og delegerede saker	
12.01.2021	Sølven lvo – dispensasjon for motorferdsel – Nils Nebylien	2021/53
	Vedtaksaker	
19.01.2021	Sølven lvo – dispensasjon for motorferdsel – oppkjøring av skiløype og transport til Fonna i Ørsjøfjellet – Fjellheimen Leirskole	2020/13958

I tillegg er det sendt ut mange kjørejournaler for vintesesongen 2020/2021. De som har levert utfylt kjørejournaler for sist sesong har mottatt ny for denne sesongen. Det pures opp journaler fra de som ikke har levert inn.

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2020/13958-2

Saksbehandler: Hilde Nystuen

Dato: 13.01.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølen verneområdestyre	3/2021	19.01.2021

Sølen landskapsvernområde- søknad om dispensasjon for motorferdsel for oppkjøring av skiløype og transport av utstyr og elever/ledsagere med fysiske funksjonshemninger - Fjellheimen Leirskole

Innstilling til vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Sølen landskapsvernområde, § 3, punkt 5.3.b og naturmangfoldlovens § 48 gir Sølen verneområdestyre dispensasjon fra verneforskriftens § 3, punkt 5.1 til Fjellheimen Leirskole for bruk av snøskuter vinteren 2020/2021 for oppkjøring av skiløype opp til «Fonna» i Ørsjøfjellet og nødvendig transport av bevegelseshemmede langs den samme traséen når dette er en del av skolens innarbeidede undervisningsopplegg, i henhold til planer og forutsetninger som framgår av søknaden. I denne vurderingen er det lagt vekt på at dette er et spesielt tilfelle som gjør det mulig også for elever med fysiske funksjonshemninger å delta i skolens opplegg og undervisning i vinterfriluftsliv, at den aktuelle skiløypetraseen berører kun randområdene til landskapsvernområdet, at det er tradisjon for å kjøre opp løypa, at oppkjøringen skjer i regi av en undervisningsinstitusjon og at bruk av snøskuter på frossen og godt snødekt mark begrenset til den aktuelle traseen ikke synes å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

1. Dispensasjonen gjelder for Fjellheimen Leirskole for bruk av snøskuter vinteren 2020/2021 for oppkjøring av skiløype opp til «Fonna» i Ørsjøfjellet og nødvendig transport av bevegelseshemmede langs den samme traséen når dette er en del av skolens innarbeidede undervisningsopplegg.
2. Kjøringen skal være avsluttet innen 30. april 2021.
3. Dispensasjonen gjelder for **inntil 20 turer vinteren 2020/2021**. Kjøringen skal begrenses til det aller nødvendigeste.
4. Kjøringen kan bare utføres på frossen og godt snødekt mark eller is.
5. All kjøring skal skje på en hensynsfull måte slik at skader på vegetasjon og forstyrrelser av dyrelivet unngås. Det skal ikke foretas rydding av vegetasjon i løypetraseen.

6. Det skal føres kjørejournal som viser datoer og strekninger for kjøringen til «Fonna». Denne skal fylles ut **før** kjøringen finner sted. Kjørejournalen skal sendes Sølen verneområdestyre innen 31. mai 2021.
7. Dispensasjon og kjørejournalen skal medbringes under transportene.

Søker:

Fjellheimen Leirskole, Sundveien 950, 2440 Engerdal

Dokumenter i saken.

Skriftlig søknad fra Fjellheimen Leirskole av 17. desember 2020.

Søknaden er vurdert i henhold til

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Forskrift om vern av Sølen landskapsvernområde av 18. februar 2011.
- Forvaltningsplan for Sølen landskapsvernområde.

Søknaden

Det søkes om samme tillatelse til bruk av snøskuter som forrige vintersesong. Dette omfatter kjøring opp til «Fonna» innenfor Sølen landskapsvernområde i forbindelse med drift av leirskolen. Det understrekes at skolen har vært i drift i mer enn 40 år og at den er den eneste leirskolen i landet som er en ren spesialleirskole for utviklingshemmede. I alle årene er arealer på Rendalssida av Femundselva blitt benyttet til uteaktiviteter vinterstid. Størstedelen av dette tradisjonelle bruksområdet ligger utenfor Sølen landskapsvernområde. Det påpekes at det er en målsetting å gi alle mulighet til aktivt friluftsliv og gode opplevelser i vinterfjellet. Behovet for snøskuter er knyttet til oppkjøring av skiløype, transport av utstyr, transport av elever/ledsagere med fysiske funksjonshemninger, samt sikkerhetssammenheng dersom spesielle hendelser krever rask transport. Det understrekes at skolen har behov for å ha med seg mye utstyr på slike vinterturer. Det søkes om tillatelse til ca. 20 turer.

Søker har levert kjørejournal for de foregående sesongene hvor det er kjørt 12 turer vinteren 2015, 13 turer i 2016, 13 turer i 2017, 18 turer i 2018, 13 turer vinteren 2019 og 15 turer i 2020.

Verneforskrift og verneformål

Sølen landskapsvernområde ble opprettet ved kongelig resolusjon av 18. februar 2011 med hjemmel i lov av 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven).

Formålet med opprettelsen av Sølen landskapsvernområde er, slik det er formulert i formålsparagrafen i verneforskriften, å ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk og kulturell verdi, med opplevelsesverdi og som er identitetsskapende. I formålsparagrafen påpekes det også at allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Miljøverndepartementet har 15. mars 2013 delegert myndighet etter verneforskriften for Sølen landskapsvernområde til Sølen verneområdestyre i medhold av naturmangfoldlovens § 62, jf. § 77.

I verneforskriftens § 3, punkt 5.1, står det at motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt. I forskriftens punkt 5.3 er det imidlertid gitt åpning for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til nærmere angitte typer nyttekjøring, herunder oppkjøring av skiløyper med beltekjøretøy på vinterføre (§ 3, punkt 5.3.b). Behandling av søknader etter dette punktet ble av styret delegert til verneområdeforvalter i møte den 22. september 2017. Transport av bevegelseshemmede er imidlertid ikke nevnt blant kjøreformålene i punkt 5.3 i verneforskriften.

Naturmangfoldlovens § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon fra verneforskrifter i naturvernområder dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I følge rundskriv om forvaltning av verneforskrifter av november 2009 er det i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søkeren sammenholdt med verneinteressene som omfattes av naturmangfoldlovens dispensasjonsbestemmelse. Myndigheten til å behandle søknader om dispensasjon med hjemmel i denne paragrafen er ikke delegert til verneområdeforvalter. Da de to kjøreformålene har nær sammenheng, finner verneområdeforvalter det mest praktisk at verneområdestyret behandler begge de to kjøreformålene samlet.

Vurdering:

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt som det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om artes bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Verneområdestyret mener med bakgrunn i naturfaglig registrerings- og sammenstillingsmateriale som ble utarbeidet som en del av verneplanprosessen å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av den omsøkte kjøringen, slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Det legges derfor ikke særlig vekt på naturmangfoldlovens § 9 (føre- var-prinsippet).

I henhold til naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Innenfor Sølen landskapsvernområde er det en overordnet målsetting å begrense omfanget av motorferdselen i utmark til det aller nødvendigste av nyttetransport. Innenfor landskapsvernområdet er det totalt et stort antall bygninger (setrer og hytter). En betydelig andel av disse har høy bruksfrekvens, som generer et høyt transportbehov. Bruken av bygningene generer behov for regelmessig transport av brensel, materialer, utstyr og proviant. Med det store antallet bygninger som finnes i landskapsvernområdet vil det totale antallet snøskutertransporter i dette fjellområdet kunne bli svært stort, dersom det ikke fastsettes rammer for kjøringen. Det vil kunne komme i konflikt med økologiske verdier knyttet til Sølenområdet og verdiene området har for friluftsliv og landskapsopplevelse, jf. også formålsparagrafen. Motorisert ferdsel vil kunne virke forstyrrende på dyrelivet og Sølenområdet er leveområde og viktig vinterbeite- og kalvingsområde for Rendalsrenen.

Verneområdestyret kan allikevel ikke se at hensynsfull og begrenset kjøring med snøskuter i landskapsvernområdets randsoner opp til «Fonna», sammen med øvrige dispensasjoner som er gitt for snøskuter i dette området, samlet sett vil føre til at belastningen på naturmiljøet vil bli for stor.

Sølen verneområdestyre

Hensynsfull kjøring med snøskuter på godt snødekt mark langs den etablerte traseen opp til «Fonna» i Ørsjøfjellet, forutsatt at det ikke ryddes vegetasjon i kjøretraséene, anses neppe å kunne medføre skade på naturmangfoldet, jf. også naturmangfoldlovens § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmåter. Naturmangfoldlovens § 11 vurderes ikke som relevant i denne sammenhengen.

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2020/3093-12

Saksbehandler: Hilde Nystuen

Dato: 12.01.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølen verneområdestyre	4/2021	28.01.2021

Sølen landskapsvernområde - søknad om omlegging av Søndre Sølendalsveien ved Nysetra - Knut Erlend Hagen

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Sølen landskapsvernområde, § 3, punkt 1.3.e, gir Sølen verneområdestyre Knut Erlend Hagen dispensasjon fra verneforskriftens § 3, punkt 1.1. til å legge om veien ved Nysetra i henhold til vegplan vedlagt søknad.

Videre gir Sølen verneområdestyre dispensasjon fra verneforskriftens § 3, punkt 1.1., med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 1.2.f. for uttak av 1.100 m³ masser ved Åkerådalen massetak i henhold til driftsplan for uttaket vedlagt søknad.

Søknad om opparbeiding av parkeringsplass behandles etter ny befaring og vurdering våren 2021. Det vurderes nærmere plassering og størrelse av parkeringsplassen.

Vilkår for vedtaket er følgende:

- Ved gjennomføring av tiltaket skal det tas hensyn til miljøet slik at virkningene på landskapet blir så liten som mulig.
- Vegen skal gis en god estetisk utforming med god linjeføring slik at inngrepet synes minst mulig i etterkant. Vegskuldre og grøfter slakes ut godt til naturlig overgang mot vegens sideterreng. Overskudd av stein og blokk må legges naturlig i terrenget, i forsenkninger i eller langs vegen.
- Det skal unngås skader på omkringliggende terreng og oppgravde masser skal legges opp slik at det ser mest mulig naturlig ut i terrenget og ikke blir skjemmende i landskapsbildet. Det settes igjen skjerm av bjørk mot hyttefeltet og setra.
- Vegetasjon og humus som fjernes ved omlegging av veien skal benyttes ved istandsetting av kanter/skrånninger i etterkant og til tildekking av den gamle vegtraseen som skal tilbakeføres. Der det graves, skal alle toppmasser tas av og mellomlagres på egnede plasser, gjerne på en miljøvennlig fiberduk som er pustende. Toppmassene sorteres fra underliggende masser.

- Den gamle veien gjennom setertunet forutsettes tilbakeført og revegeteres med stedegen vegetasjon. Det bør rotes opp i vegtraseen med gravemaskin før vegetasjon legges på. Den gamle vegtraseen skal etter omlegging av veien stenges helt for trafikk for å gro igjen raskest mulig.
- Tiltakshaver er ansvarlig for opprydding i massetaket etter endt drift. Alle maskiner/installasjoner skal fjernes. Eventuell blokk og stor stein som ligger igjen ved avslutning av massetaket skal graves ned og dekket med løsmasser. Etter avsluttet uttak skal bakkanten av uttaket jevnes ut med fall 1:2. Eventuelle avflekke jordmasser planeres utover området som tilbakeføres til skogsmark.
- Kantene rundes av og vegetasjon og humus som fjernes ved uttaket skal benyttes ved istandsetting av kantene når uttaket er avsluttet. Uttaket skal benyttes til lokal bruk ved omlegging av vegen ved Nysetra.
- Drift av massetaket skal ikke foregå i hekke- eller yngletid og det skal ikke være støyende aktivitet i massetaket i første uka i småviltjakta og første uka i rensjakta. Arbeid i massetaket skal foregå mellom kl. 06.00-20.00 på hverdager.
- Sølen verneområdestyre skal varsles ved oppstart.
- Tillatelsen gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Dette vedtaket er truffet med hjemmel i verneforskriften for Sølen landskapsvernområde § 3, punkt 1.3.e og punkt 1.2.f. Saken er vurdert etter naturmangfoldlovens prinsipper i §§ 7-12. Vedtaket kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra dette brevet er mottatt. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Sølen verneområdestyre.

- Oppdages det fredede kulturminner som tidligere ikke er kjent, skal arbeidet stanses i den utstrekning det berører kulturminner eller deres sikringssoner på fem meter. Melding om funn skal straks sendes seksjon for Kulturarv, Innlandet fylkeskommune jf. lov om kulturminner § 8, annet ledd.

Dokumenter i saken

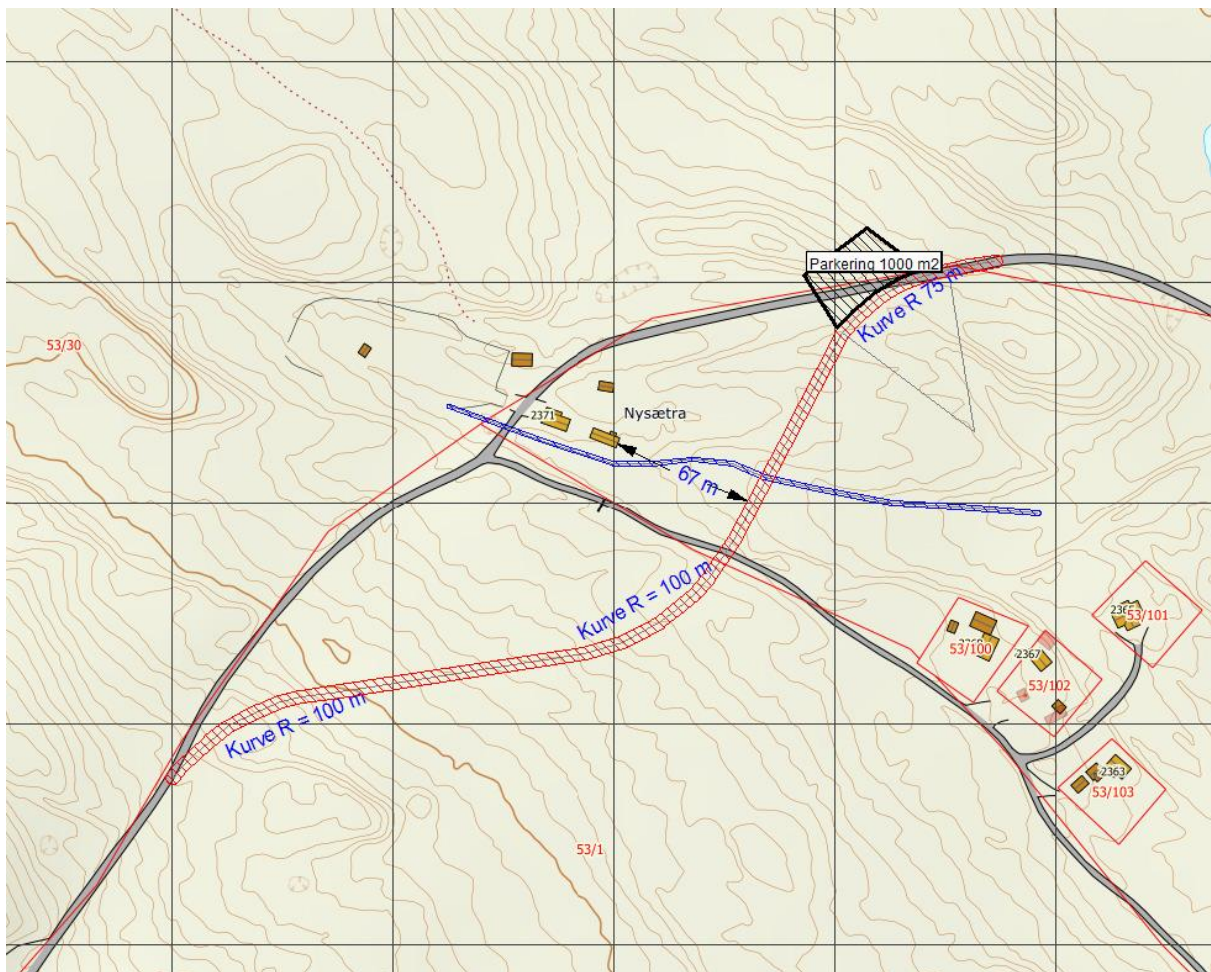
- Søknad fra Knut Erlend Hagen, datert 27. februar 2020
- Foreløpig svar fra Sølen verneområdestyre, sendt 9. mars 2020
- Vegplan for veiomlegging ved Nysetra, utarbeidet av Uthushagen Plan AS, datert 27.07.2020 (Vedlegg 1)
- Godkjenning for uttak av masser ved Åkerådalen massetak fra Rendølenes Fjellsameie v/Kjetil Granrud, 31. august 2020
- Driftsplan for uttak Åkerådalen massetak fra U-plan, mottatt 24. september 2020 (Vedlegg 2)
- Kopi av høring i saken sendt fra kommunen og høringssvar fra DMF, Innlandet fylkeskommune desember 2020 og fra Fylkesmannen i Innlandet januar 2021.
- Kopi av nabovarsel sendt fra kommunen datert 7. august 2020 og merknader til nabovarsel, 1 september 2020

Saksopplysninger

Knut Erlend Hagen søker om tillatelse til omlegging av Søndre Sølendalsveien utenom setertunet på Nysætra med gnr/bnr 53/1 og 53/66. Setra er ca 200 år gammel og er viktig for framtidig drift på garden og skal benyttes til beitedyr og for utleie. Søker oppgir at Søndre Sølendalsveien er en trafikkert vei som i dag ligger tett inntil husveggen på ene seterhuset og deler tunet i to med fjøs og beitetrø på nordsiden av veien og seterhusene på sørsiden av veien. Trafikken er i stor grad økende og dette medfører utfordringer i forhold til sikkerhet, støy og støvplager. Farten er ofte høy på langs veien og farlige situasjoner kan oppstå. I tillegg vanskeliggjør veien i dag seterdrift med beitedyr på setertrøa og den ødelegger også for inntrykket og opplevelsen av et fint seterlandskap.

Søker ønsker å legge om veien sør for setra jf. vedlagt kart i vegplan. Den vil da gå midt mellom seterhusene og første hytte på det regulerte hytteområdet. Avstanden til hytteområdet oppgis å være ca 113 meter og avstanden til setra på 67 meter. Den omlagte strekningen vil ha en lengde på 435 meter og skal legges pent i terrenget i en naturlig trase. Vegbredden er 4, 5 m. Området er relativt frodig med mye fjellbjørk som vil være en skjerm mot veien. Søker oppgir at den gamle vegtraseen skal tilbakeføres til naturlig terreng og at den framtidige veien inn til setra vil gå langs dagens vei ned til hytteområdet.

Styret i Søndre Sølendalsveien stiller seg positiv til omleggingen og har deltatt på en befaringsammen med vegplanlegger Terje Uthushagen i Uthushagen Plan AS og entreprenør Rendalen Graveervice. Kommunen og verneområdeforvalter deltok også på en befaringsammen med grunneier og vegplanlegger. Veien klassifiseres av kommunen som landbruksvei, veiklasse 3, som er standard på det øvrige veinettet.

Det foreslås også å opparbeide en parkeringsplass for dagsturister avmerket på kart vedlagt vegplan. Da det er utgangspunkt for turer til Marsfjellet og Sølenshytta/Sølen. Veien ned til hyttefeltet er bommet. Det oppgis i vegplanen at vegparsellen som ønskes lagt om vil få en litt høyere standard enn dagens, noe som vil gjøre at den er mindre utsatt for snøfonner og snødrev og gi et rimeligere vegvedlikehold.

Det er i vegplanen angitt et behov for tilførsel av inntil 1100 m³ sams masse og det er laget en driftsplan for uttaket i Åkerådalen massetak. Det søkes om uttak av morenemasse fra dette massetaket som ligger langs Søndre Sølendalsveien. Formålet med uttaket er å hente ut usortert råmasser for bruk som underbygning på veg i forbindelse med omleggingen av veien ved Nysetra. Det berørte uttaksområdet blir i alt 550 m² og det planlegges et uttak av 1.100 m³ usortert råmasse. I massetaket ligger det igjen et parti med grøvre masse med lite finstoff som vurderes som mer egnet til dette formålet enn massene lengre inn i massetaket som er mer finstoffrikt.

Det foreligger ikke en helhetlig uttaksplan for massetaket i dag, men driftsplanen beskriver uttaket på 1.100 m³ godt. I driftsplanen for uttaket i massetaket er det bilder som viser uttaket. Massetaket ligger skjermet for innsyn fra bebyggelse og det er topografi med høydedrag mellom fjelltaket og bebyggelse. Det vil være mest innsyn fra veien som i dag. Drift av massetaket skal ikke foregå i hekke- eller yngletid og det skal ikke være støyende aktivitet i massetaket i første uka i småviltjakta eller første uka i rensjakta. Arbeid i massetaket skal foregå mellom kl. 06.00-20.00 på hverdager. Driftsplanen tar hensyn til naturmiljø, kulturminner og bebyggelse, sikring under drift og opprydding etter endt drift.

Hjemmelsgrunnlag

Søknaden er vurdert i henhold til

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009

Verneforskrift for Sølen landskapsvernområde av 18. februar 2011

Forvaltningsplan for Sølen landskapsvernområde

Verneformål, verneforskrift, naturmangfoldloven og forvaltningsplan for Sølen landskapsvernområde

«Formålet med Sølen landskapsvernområde er å ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk og kulturell verdi, med opplevelsesverdi og som er identitetsskapende. Videre er formålet med vernet å ta vare på Sølenmassivet som et karakteristisk landskapselement, geologiske forekomster og landskapsformer, biologisk mangfold og kulturminner.

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøving av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging» jf. verneforskriftens § 1.

Inngrep og tiltak innenfor landskapsvernområdet må vurderes etter verneforskriften for området og reglene i naturmangfoldloven. Ifølge naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal gå fram av beslutningen. De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 angir vurderinger som skal gjøres når forvaltningen utøver myndighet som berører naturmangfold og kommer til anvendelse ved behandling av søknader etter verneforskrifter. Prinsippene skal være en del av vurderingen i dispensasjonssaker i verneområder.

I verneforskriften for landskapsvernområdet, § 3 punkt 1.1, heter det at området er vernet mot inngrep eller tiltak som i vesentlig grad kan endre eller virke inn på landskapets særpreget eller karakter. Her er nevnt en rekke eksempler på tekniske inngrep av permanent karakter som i utgangspunktet er forbudt, herunder vegbygging, graving og påfylling av masse, uttak og fjerning av større stein og blokker, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, bakkeplanering osv.

Jf. verneforskriftens § 3, pkt. 1.3.e. kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til omlegging og opprusting av eksisterende veger og kjøretraseer etter søknad. Jf. forvaltningsplanen så omfatter dette tiltak som omlegging av vegen over kortere strekninger, økning av vegbredden, endring av kurvatur – og stigningsforhold, etablering av grøfter og standardheving mv. Det forutsettes at tiltakene gjennomføres innenfor rammene av verneformålet og at særlige grunner taler for at tiltaket bør gjennomføres. Forvaltningsplanen presiseres at tillatelser til anlegg av nye vegtraseer eller omlegginger over lengre strekninger ikke kan påregnes gitt.

Jf. verneforskriftens § 3 punkt 1.2.f. er det tillatt med uttak av løsmasser til vegvedlikehold fra områder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen. Dette omfatter også lagring og knusing av masser, som må skje på spesielt utpekte arealer. I forvaltningsplan er masseuttak ved Åkeråmyra blant de massetakene som er avsatt til formålet.

Det er i forvaltningsplanen lagt opp til at det skal utarbeides helhetlig uttaksplan for masseuttakene med retningslinjer som skal revideres jevnlig. En helhetlig uttaksplan bør ifølge forvaltningsplanen inneholde retningslinjer for selve uttaket, løpende istandsetting av terrenget, hvor mye som kan tas ut, hva som skal gjøres når uttaket er tømt og avsluttet og eventuelt avgrense området for uttak for hvert massetak. Massetakene skal pusses opp mellom hvert uttak. Retningslinjene skal også si noe om håndtering av overskuddsmasser og lagring av masser.

Vurdering

Kunnskapsgrunnlaget (§8)

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Verneområdeforvalter mener med bakgrunn i registreringsarbeidet som ble utarbeidet i forbindelse med verneplanprosessen å ha tilstrekkelig med kunnskap om Sølenområdet og mulige konsekvenser

av det omsøkte tiltaket slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Tiltaket er sjekket ut i forhold til naturbase, artskart, kulturminnesøk, artsdatabanken og naturtypekart.

Tiltaket ligger innenfor svært viktig friluftsområde i Rendalen Østfjell, som er et stort fjellområde med flere seterområder og seterveier inn i området. Tiltaket vil ikke påvirke friluftslivet negativt, da veien vil gå omtrentlig i samme område som den som er der i dag. Det søkes også om å tilrettelegge for parkering. Tiltaket ligger innenfor leveområdet for rendalsren, men den nye vegstrekningen vil gå parallelt med dagens veg og nært bebyggelse som ikke vil medføre endringer ift rendalsren. Veggen er også vinterstengt. Det er imidlertid viktig at anleggsperioden er utenfor sårbare årstider.

Dagens vei går gjennom naturbeitemark av lokal verdi (C) rundt setra. I tillegg ligger tiltaket innenfor verneplan for vassraget Mistra og delvis innenfor vernskog. Ved en omlegging og tilbakeføring av dagens veg, gir det større mulighet til å gjenoppta skjøtsel av naturbeitemarka som positivt for naturtypen da den trues av gjengroing.

Det er ikke registrert kulturminner i området hvor veien skal legges om jf. fylkeskommunen sitt innspill. Men de påpeker at det likevel kan finnes ikke registrerte kulturminner under markoverflaten og at om det i forbindelse med tiltak i marken oppdages automatisk fredede kulturminner som tidligere ikke er kjent, skal arbeidet stanses i den utstrekning det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter. Fylkeskommunen mener videre at tiltaket er positivt for seterdriften og kulturlandskapet. Tiltaket er også innenfor registrert geologisk arv, Sølen, i tillegg til at tiltaket vil gå igjennom registrert forekomst av esker. Esker er avsetninger av materialer fra under breen etter siste istid.

Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å vurdere søknaden og naturmangfoldlovens § 9 om føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt.

Samlet belastning (§10)

I henhold til naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I landskapsvernområdet er det en overordnet målsetting å unngå nye inngrep og tekniske installasjoner som kan bidra til å ødelegge eller forringe de natur- og kulturverdier som vernet er ment å ivareta. Det er viktig å være bevisst på at tilsynelatende små og uvesentlige tiltak og inngrep som gjennomføres over en rekke år samlet sett kan innebære endringer som kan prege landskapet på en uheldig måte.

Søndre Sjølendalsveien er definert som vei i forvaltningsplanen. Vernebestemmelsene gir hjemmel til å tillate opprusting av eksisterende vei og omlegging av vei etter søknad. Det foreligger gode og helhetlige planer både for omleggingen og uttak av masser ved Åkeråmyra massetak. Omleggingen av veien rundt seterområdet vil ikke medføre endret ferdsel eller økt inngrep i området annet enn i anleggsperioden. Den gamle veien gjennom setertunet forutsettes tilbakeført og revegeteres med stedegen vegetasjon. Ved omlegging av veien vil setermiljøet oppleves mer intakt og gi en bedre landskapsmessig opplevelse, samt bedre ivaretagelse av naturbeitemarka.

Trafikken langs veien har økt de senere årene, noe som medfører utfordringer i forhold til sikkerhet, støy og støvplager. Jf. vegplan så vil den nye vegstrekningen ligge naturlig i terrenget. Det oppgis i

vegplanen at vegparsellen som ønskes lagt om vil få en litt høyere standard enn dagens, noe som vil gjøre at den er mindre utsatt for snøfonner og snødrev og gi et rimeligere vegvedlikehold.

Det foreslås også å opparbeide en parkeringsplass for dagsturister avmerket på kart vedlagt vegplan, da det er utgangspunkt for turer til Marsfjellet og Sølenhytta/Sølen. Veien ned til hyttefeltet er bommet og tidligere har folk parkert ved setra. Verneområdeforvalter ønsker å gjennomføre en ny befarings tur til våren for å vurdere nærmere plassering av en liten parkering i området. Det er viktig at den blir liggende mest mulig skjernet i landskapet samtidig som den vil være et fint utgangspunkt for turer.

Langs Søndre Sølendalsveien ligger det to seterområder til tett på veien, Skånborket seter og Horndalen seter. Men ved disse to setervollene ligger seterbebyggelsen for hver seter samlet og veien deler ikke et setertun slik det er tilfelle ved Nysetra. Det kan nok oppleves samme utfordringer med økt trafikk, støy og støvplager som ved Nysetra, men vil ikke skape presedens i forhold til at veien deler et setertun. Veien vil ved omlegging ved Nysetra komme noe nærmere det regulerte hytteområdet, men det er relativt frodig og viktig å sette igjen fjellbjørk som skjerm mot hyttene.

Det er viktig at det tas spesielle miljømessige hensyn og vegen må ha en god estetisk utforming med god linjeføring slik at inngrepet i etterkant synes minst mulig. Vegskuldre og grøfter slakes ut til naturlig overgang mot vegens sideterreng. Overskudd av stein og blokk skal ikke strøs utover, men deponeres i naturlige forsenkninger i eller langs vegen. Der det er nødvendig plastres vegens sideterreng med overskudd av humusmasse.

I tillegg er det viktig at vegetasjonsmassen som blir fjernet legges til side og plasseres på en måte som sikrer best mulig revegetering av kanter, den gamle veien og andre sår i landskapet. Der det graves, skal alle toppmasser tas av og mellomlagres på egnede plasser, gjerne på en miljøvennlig fiberduk som er pustende. Toppmassene sorteres fra underliggende masser. Stein plasseres også mest mulig naturlig. På den gamle vegtraseen bør det rotes opp med gravemaskin før vegetasjon legges på. Det presiseres at oppgravde masser må benyttes til revegetering og legges slik at det ser mest mulig naturlig ut i terrenget og ikke bli skjemmende i landskapsbildet.

Verneformålet og verneverdiene i landskapsvernområdet er knyttet til natur- og kulturlandskapet, geologi, biologisk mangfold og kulturminner. Området er i Hedmarkssammenheng unikt og særegent med store naturkvaliteter og opplevelsesverdier. Arealene er samtidig vurdert som sårbare landskapsmessig. Seterlandskapet er blant disse viktige landskapsmessige verdiene.

Inngrep eller tiltak som kan endre landskapets særpreg og karakter eller påvirke landskapet sin helhet er ikke tillatt og det skal legges vekt på den samlede virkningen av tiltak i området, jf. naturmangfoldlovens § 10. Verneområdeforvalter ser ikke at den samlede belastningen med omlegging av veien utenfor seterområdet i fjellbjørkeskogen vil ødelegge eller forringe landskapsmessige eller naturforvaltningsmessige kvaliteter og således være i konflikt med verneformålet. Tiltaket vil derimot bidra til et mer helhetlig setermiljøet for framtida, bedre ivaretagelse av naturbeitemarka og øke den landskapsmessige opplevelsen av kulturlandskap og kulturmiljø.

Når det gjelder uttak av masser ved Åkeråmyra massetak så er dette et massetak som er godkjent i forvaltningsplanen og som ligger gunstig til i forhold til den vegstrekningen massene skal brukes på. Ifølge forvaltningsplanen stilles det krav til en helhetlig uttaksplan som ivaretar hneysn til landskapstilpaasning, bestemmer uttaksretning, omfang av uttak og krav til istandsetting. Det ikke laget en helhetlig uttaksplan for grustaket, men det foreligger en god driftsplan for uttaket på 1.100 m³. Massetaket ligger relativt godt skjermet med fjellbjørkeskog rundt, og det er beskrevet uttaksretning og istandsetting etter uttaket.

Verneområdeforvalter ser ikke at den samlede belastningen med å ta ut 1.100 m³ med usortert masse i henhold til driftsplanen vil ødelegge eller forringe landskapsmessige eller naturforvaltningsmessige kvaliteter og således være i konflikt med verneformålet. Men det presiseres at det skal ryddes opp i massetaket i etterkant. Kantene rundes av og vegetasjon og humus som fjernes ved uttaket skal benyttes ved istandsetting av kantene når uttaket er avsluttet. Uttaket skal benyttes til lokal bruk ved omlegging av veien ved Nysetra.

Naturmangfoldlovens § 11

Det anses at tiltaket ikke vil forringe verneverdiene i området med vilkår som skisseres i innstillingen. Kostnadene ved å gjøre tiltaket slik at det ikke blir skjemmende og at oppgravde masser skal legges naturlig i terrenget samt for å revegetere nedlagt veitrase må bæres av tiltakshaver.

Ifølge naturmangfoldlovens § 12 skal det tas utgangspunkt i de mest miljøforsvarlige driftsmetodene og teknikkene, samt lokalisering av tiltaket, for å oppnå de beste resultatene og tiltaket anses ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. Eksisterende veg skal tilbakeføres og den nye veien skal ligge naturlig og fint i terrenget.

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/1034-3

Saksbehandler: Hilde Nystuen

Dato: 21.01.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølen verneområde	5/2021	04.02.2021

Sølen landskapsvernområde - søknad om fasadeendring på hytte ved utskifting av vinduer og et nytt vindu - Misterdalen - gnr/bnr 52/12 - Einar Dale

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Sølen landskapsvernområde, § 3, punkt 1.3.b. gir Sølen verneområde Einar Dale dispensasjon fra verneforskriftens § 3, punkt 1.1. for fasadeendring ved å sette inn to nye vinduer på hytte med gnr. 52, bnr. 12 i Misterdalen.

Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Vinduene skal tilpasses de opprinnelige, være godt tilpasset eksisterende bygning og utforming, fasade-, farge- og materialvalg skal være i samsvar med lokal byggeskikk. For å oppnå dette må de to vinduene på nordveggen være av samme størrelse og utseende. De bør tilpasses utseende og størrelse som dagens vindu på vestveggen. Vinduet på sørveggen vedsiden av døra kan være som skissert i søknad.
- Tillatelsen gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Søker:

Einar Dale

Dokumenter i saken:

Søknad fra Einar Dale mottatt 15. oktober og 1. desember 2020.

Søknaden er vurdert i forhold til:

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009

Verneforskrift for Sølen landskapsvernområde av 18. februar 2011

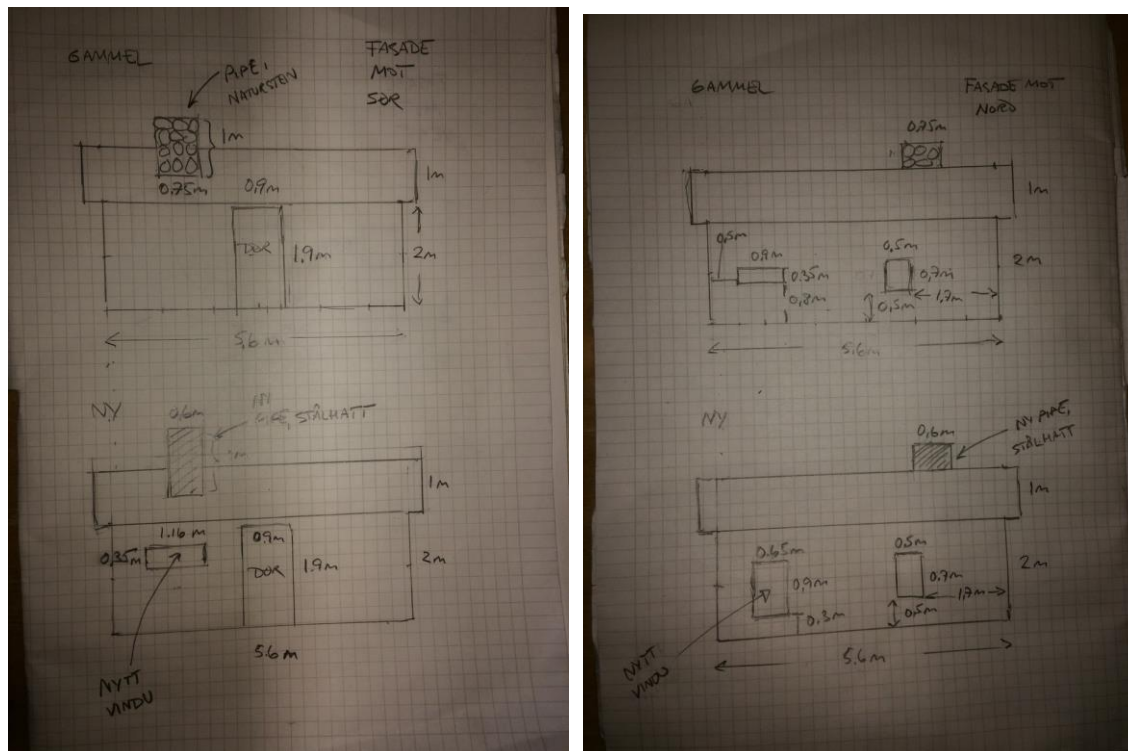
Forvaltningsplan for Sølen landskapsvernområde

Saksopplysninger

Einar Dale søker om å sette inn et nytt vindu og skifte et annet på hytta på gnr/bnr 52/12 som ligger på setervollen i Misterdalen. Vinduet som skal settes inn skal være til venstre for inngangsdøra (se bilde). Vinduet som skal skiftes er det venstre vinduet på baksiden av hytta (det brede, horisontale vinduet; se bilde). Det er lagt ved bilder av aktuelle vinduer og skisser over fasadeendringen. Det er kun fasade mot nord og fasade mot sør der det er endringer. I dag har hytta tre vinduer og alle tre har ulike størrelse og form.

Hjemmelsgrunnlag

Verneforskrift, verneformål, naturmangfoldloven og forvaltningsplan

«Formålet med Sølen landskapsvernområde er å ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk og kulturell verdi, med opplevelsesverdi og som er identitetsskapende. Videre er formålet med vernet å ta vare på Sølenmassivet som et karakteristisk landskapselement, geologiske forekomster og landskapsformer, biologisk mangfold og kulturminner.

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøving av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging» jf. verneforskriftens § 1.

I verneforskriften for landskapsvernområdet, § 3 punkt 1.1, heter det at området er vernet mot inngrep eller tiltak som i vesentlig grad kan endre eller virke inn på landskapets særpreg eller karakter. Her er nevnt en rekke eksempler på tekniske inngrep av permanent karakter som i utgangspunktet er forbudt, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger.

I verneforskriftens § 3 punkt 1.3.b. er det gitt åpning for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til ombygginger eller tilbygg til bygninger i samsvar med lokal byggeskikk. I verneforskriftens § 3 punkt 1.3.k. kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi tillatelse til riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk. Det er i utgangspunktet ikke tillatt med nybygg, men det kan søkes om tillatelse for jordbruksformål jf. § 3, punkt 1.3.a.

Jf. verneforskriftens § 3, pkt. 1.2. a. er bestemmelsene i pkt. 1.1. ikke til hinder for vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygginger eller utvidelser. Med vedlikehold av bygninger forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard utvendig som reparasjon av tak, vinduer, dører, ytterkledning, etterisolering. Utvendig vedlikehold som krever utskifting av materialer skal byttes med nytt av samme type og dimensjon.

Jf. forvaltningsplanen skal det tas hensyn til områdets egenart og spesielle hensyn når det gjelder bygninger som er fredet, verneverdige eller har kulturhistorisk verdi. Alle tiltak ut over vanlig vedlikehold på verneverdige bygninger og bebyggelse registrert i SEFRAK, skal vurderes av kulturminnemyndigheten. All bygging skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og det skal tas landskapsmessige hensyn. Form, størrelse, dimensjoner og materialbruk skal være tilpasset gjengs utforming i nærmiljøet. Det skal benyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene og bygningens utforming bør primært beholdes.

Vurdering

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8 i naturmangfoldloven)

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Verneområdeforvalter mener med bakgrunn i registreringsarbeidet som ble utarbeidet i forbindelse med verneplanprosessen å ha tilstrekkelig med kunnskap om Sølenområdet generelt og Misterdalen spesielt og mulige konsekvenser av det omsøkte tiltaket slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Tiltaket er sjekket ut i forhold til kulturminnesøk og hytta er ikke Sefrak registrert. Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å vurdere søknaden og naturmangfoldlovens § 9 om føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Samlet belastning (§ 10 i naturmangfoldloven)

I henhold til naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I landskapsvernområdet er det en overordnet målsetting å unngå nye inngrep og tekniske installasjoner som kan bidra til å ødelegge eller forringe de natur- og kulturverdier som vernet er ment å ivareta. Kulturlandskapet og seterlandskapet, herunder seterbebyggelsen og kulturminner/kulturmiljøer er en del av verneformålet og det er viktig å være bevisst på at tilsynelatende små og uvesentlige tiltak og inngrep som gjennomføres over en rekke år samlet sett kan innebære endringer som kan prege landskapet på en uheldig måte. Store og omfattende ombygginger vil derfor kunne være i strid med verneformålet.

Det er et stort antall bygninger i landskapsvernområdet. Hovedtyngden av bebyggelse er knyttet til de 8 seterområdene, og det er også en del hytter i tilknytning til disse. Oppføring av ny fritidsbebyggelse er ikke tillatt, men med det store antallet bygninger innenfor landskapsvernområdet vil det kunne være behov for oppgraderinger og ombygginger.

I forvaltningsplanen kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi tillatelse til nødvendige ombygginger så lenge det ikke strider mot verneformålet og der det er i samsvar med lokal

Sølen verneområdestyre

byggeskikk og ikke fører til endret bruk. Vedlikehold som endrer bygningens karakter skal vurderes som ombygging. Med ombygging menes bygningsmessige endringer innenfor eksisterende grunnflate som fører til endring i bygningens konstruksjon, form og eksteriør.

Ved ombygging skal det legges vekt på å bevare bygningsmiljøet og bebyggelsens opprinnelige preg og fasadeuttrykk skal bevares gjennom bygging i nåtidens formspråk. Dette gjøres ved å underordne seg eksisterende hus i størrelse, form, farge og materialbruk og tilpasse seg bygningsmiljøet for øvrig med hensyn til eksteriørmessig utforming og plassering. Bygningens uttrykk bør primært beholdes.

Hytta som det søkes fasadeendring på i form av å sette inn to nye vinduer ligger på setervollen i Misterdalen. Hytta er opprinnelig ikke seter, men en eldre tømret bygning med ytterkledning.

Det søkes om å sette inn et nytt vindu ved siden av døra på sørsiden og bytte et horisontalt vindu på nordsiden med et større vindu. Utfordringen verneområdeforvalter ser her er at det nye vinduet på nordsiden ikke harmonerer i størrelse med vinduet som allerede er på denne veggen. Det er skissert at det både vil bli høyere og bredere enn dagens vindu, men bestå av 6 ruter. Det er viktig at vinduene tilpasses hverandre for å få et enhetlig inntrykk, spesielt på samme vegg. Dette er også den veggen som ligger vendt mot resten av setervollen. På vestveggen er det i dag et vindu med 6 ruter omtrent på størrelse med dagens vindu på nordsiden. På sørsiden er det ikke noe vindu i dag, slik at et horisontalt vindu her vil ikke skille seg så mye ut. Hytta er lita og det er viktig at vinduene ikke blir for store og dominerende.

Seterbebyggelsen er ikke SEFRAK- registrert og verneområdeforvalter ser ikke at fasadeendringen vil ødelegge eller forringe landskapsmessige eller naturforvaltningsmessige kvaliteter og således være i konflikt med verneformålet. Det vil heller ikke medføre endret bruk og bygningens primære uttrykk beholdes. Det forutsettes at vinduene er tilpasset bygningens størrelse og at de to vinduene på nordveggen er like og harmoniserer med vinduet på vestveggen. Det må benyttes materialer, dimensjoner og farger som på resten av hytta.

Naturmangfoldlovens § 11 og § 12 vurderes ikke som relevant i denne sammenheng.

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/1312-1

Saksbehandler: Hilde Nystuen

Dato: 27.01.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølen verneområde	6/2021	04.02.2021

Sølen verneområde - Årsrapport 2020

Innstilling fra forvalter

Sølen verneområde godkjenner årsrapport for 2020.

Vedlegg

Årsrapport Sølen verneområde 2020

Saksopplysninger

Verneområdeforvalter har tidligere utarbeidet årsrapport for perioden 2014-2019. Årsrapportene gir en samlet framstilling av verneområdets og verneområdeforvalter sitt arbeid, gjennomførte tiltak, prosjekter, møter og annen aktivitet.